

Συνέδρια - Ανακοινώσεις

Εισηγήσεις και ανακοινώσεις σε πρόσφατο συνέδριο του Πανεπιστημίου του Manchester, πάνω στο θέμα της Ιατρικής Ηθικής (Medical Ethics)*

Mr. Waqar I – U Ahmad

Τμήμα Κοινωνικών και
Οικονομικών Σπουδών
Πανεπιστήμιο του Bradford
Bradford, BD7 1 DP

*Εθνικές μειονότητες, φυλή και πρωτοβάθμια
περίθαλψη στη Βρετανία*

Οι γενικοί ιατροί αποτελούν το πρώτο σημείο επαφής με τη Βρετανική Εθνική Υπηρεσία Υγείας. Πάντως η βιβλιογραφία για τη φυλή, την εθνικότητα και την υγεία παραμελεί ευρέως το ζήτημα της διανομής της υγειονομικής περίθαλψης και ειδικότερα, αγνοημένη είναι η περιοχή της αλληλεπίδρασης των εθνικών μειονοτήτων με τις υπηρεσίες των γενικών γιατρών. Ακόμη η φυλή και η εθνικότητα σπάνια παρουσιάζονται ως μεταβλητές στις μελέτες της σχέσης γιατρού-ασθενή. Αυτό το κείμενο θα εστιάσει στη σημασία της φυλής και της εθνικότητας, του γένους του ασθενή και του γιατρού, των πολιτισμικών προσδοκιών και της γλώσσας σαν ζητήματα που υπεισέρχονται στη χρήση της γενικής ιατρικής από τον ασθενή και στην ποιότητα της σχέσης γιατρού-ασθενή και της περίθαλψης του ασθενή. Η εστίαση θα αφορά την Βρετανική πρωτοβάθμια περίθαλψη.

* Μετάφραση από τα αγγλικά Βαγγέλης Λαγός.

Dr. Amanda Amos

Τμήμα της Ιατρικής της
Κοινότητας
Usher Institute,
Teviot Place
Edinburgh, EH8 9AG

Γυναικεία περιοδικά και κάπνισμα στην Ευρώπη

Η αναλογία καπνιστών ανάμεσα στις γυναίκες στην Ευρώπη είναι τώρα η ίδια μ' αυτή των νέων και σε μερικές χώρες η ελάττωση του καπνίσματος είναι λιγότερο γρήγορη στις γυναίκες απ' ότι στους άντρες. Ένας από τους κυριότερους παράγοντες για την ερμηνεία αυτής της αλλαγής του προτύπου στο κάπνισμα ανάμεσα στα φύλα, είναι η στόχευση των κοριτσιών και των γυναικών από τη βιομηχανία του καπνού, ειδικά μέσα από τα γυναικεία περιοδικά. Η δυνατότητα των γυναικείων περιοδικών να αποτελούν ένα μέσο διαφήμισης του καπνίσματος απ' τη μια μεριά κι από την άλλη να πληροφορούν τις γυναίκες για το κάπνισμα και την υγεία, τείνει να αγνοείται από αυτούς που οργανώνουν υγειονομικές καμπάνιες. Αυτό το κείμενο θα παρουσιάσει τα ευρήματα από την πρώτη και μοναδική έρευνα για τις πολιτικές του καπνίσματος των μεγαλύτερων σε κυκλοφορία γυναικείων περιοδικών σε 13 Ευρωπαϊκές χώρες. Θα καλύψει τις διαφημιστικές τακτικές, την εκδοτική χρήση των εικόνων του καπνίσματος και την κάλυψη του ζητήματος κάπνισμα και υγεία. Θα γίνουν υποδείξεις για δράση (ολοκληρωμένη έρευνα).

Ofra Anson

University Center for
Health Sciences
Ben-Gurion University
POB 653
Beer-Sheva 84106, Israel

Γένος και υγεία στο Kibbutz

Οι διαφοροποιήσεις γένους αναφορικά με την κατάσταση υγείας και την συμπεριφορά κατά την ασθένεια, έχουν ερμηνευθεί από την άποψη των ρόλων των φύλων και των χαρακτηριστικών της προσωπικότητας που σχετίζονται με το γένος. Είναι δυνατόν να υποτεθεί ότι, σε μια κοινότητα, όπως το Kibbutz, η οποία ενστερνίζεται μια ιδεολογία αρνητική προς τις ανισότητες ανάμεσα στα φύλα και όπου άνδρες και γυναίκες συμμετέχουν ισότιμα στην δημόσια ζωή και η οικιακή εργασία και η φροντίδα των παιδιών είναι ευρέως συλλογικοποιημένη, οι διαφορές ανάμεσα στα φύλα σχετικά με την υγεία θα εξαφανιστούν. Οι γυναίκες στο Kibbutz είναι υπεύθυνες για την οικιακή εργασία και κατευθύνονται προς γυναικείες ασχολίες.

Αυτά τα χαρακτηριστικά συνδυαζόμενα με την ασυμφωνία, ανάμεσα στην ιδεολογία και την εφαρμογή της στην καθημερινή ζωή, οδηγούν σε μια αντιφατική υπόθεση. Αυτή είναι, ότι οι διαφοροποιήσεις γένους σχε-

τικά με την υγεία στο Kibbutz θα μοιάζουν μ' αυτές που παρατηρούνται στην κατάσταση υγείας και στην κατάσταση ασθενείας 230 μελών, 2 κοινοτήτων του Kibbutz και εξετάζει τα ευρήματα στο πλαίσιο της κοινωνιολογίας του Durkheim.

David Barker

Faculty of Economic and
Social Studies
University of Manchester
Manchester M13 9PL

**Κατανοώντας το νοσοκομείο/αποικία των ψυχικών διαταραχών:
προς μια ιστορική κοινωνιολογία**

Μέχρι το 1967 παρουσιάστηκαν πολλά σκάνδαλα σχετικά με τις συνθήκες στα νοσοκομεία των ψυχικών παθήσεων. Αυτά συνήθως ερμηνεύθηκαν με την επίκληση εννοιών, όπως «παραμόρφωση της περιθαλψης». Μπορούμε ίσως να βρούμε περισσότερο αληθοφανείς εξηγήσεις, εξετάζοντας τους στόχους και τα οργανωτικά χαρακτηριστικά της μεσοπολεμικής αποικίας των ψυχικά ασθενών. Αυτά με τη σειρά τους είχαν τις ρίζες τους στην κοινωνική δόμηση (κατασκευή) του προβλήματος του «ψυχικώς πάσχοντα» κατά την Εδουαρδιανή περίοδο. Παρότι το ψυχιατρείο εμφανίζεται ως η σταθερή προσωποποίηση μιας σταθερής ιδεολογίας, περιέχει χαρακτηριστικά αστάθειας, έντασης και σύγκρουσης. Θεωρείται ότι αυτά, διαντιδρώντας με ορισμένες υλικές αλλαγές που επηρέασαν το μεταπολεμικό νοσοκομείο, εξηγούν πολλά για την κρίση των δεκαετιών '60 και '70.

**Sara Barnes, Penny Jennings
and Pam Smith**

Bloomsbury Health
Authority
25, Grafton Way,
London WC1E 6DB

**Η ποιότητα της νοσηλείας, η συναισθηματική φροντίδα
και τα αποτελέσματα στην (έκβαση) του ασθενή:
μια εξερευνητική μελέτη**

Αυτό το κείμενο περιγράφει μια μελέτη που σχεδιάζεται με βάση την έννοια του Hochschild (1983) της συναισθηματικής εργασίας. Αναζητείται τι περιμένουν οι ασθενείς από τους νοσοκόμους για να αισθάνονται ασφαλείς και περιθαλπόμενοι για κάποιο διάστημα στο νοσοκομείο. Αντιλαμβάνονται οι νοσοκόμοι αυτές τις προσδοκίες. Και αν ναι, με ποιο τρόπο χειρίζονται τα δικά τους συναισθήματα για να τις εκπληρώσουν; Η συναισθηματική εργασία των νοσοκόμων είναι μετρήσιμη από την άποψη της φυσικής και ψυχολογικής έκβασης του ασθενή; Χρησιμοποιήσαμε μια ποικιλία ερευνητικών μεθόδων, που περιλαμβάνουν συνεντεύξεις σε βάθος 23 ασθενών και 20 νοσοκόμων και συμπληρώνονται από ερωτημα-

τολόγια 57 ασθενών και επιτόπιες παρατηρήσεις σε δύο ορθοπεδικές πτέρυγες. (Η συλλογή στοιχείων έχει συμπληρωθεί, τα προκαταρκτικά ευρήματα είναι έτοιμα κι η παραπέρα ανάλυση διεξάγεται).

Paul Bellaby and Dave Lawrenson Center for Health Policy
Research
School of Economic and Social Studies
University of East Anglia
Norwich NR7 4TJ

Ατυχήματα και νεολαία: αποδομώντας το στερεότυπο του νεαρού αλήτη

Τα ατυχήματα και η βία είναι οι κύριες αιτίες για τους θανάτους των νέων και οι κακώσεις που προκαλούν, αποτελούν ένα μεγάλο κομμάτι της παθολογίας σ' αυτή την ηλικιακή ομάδα. Έχουν σχετικά αγνοηθεί από την ιατρική κοινωνιολογία. Συγκεντρώσαμε την προσοχή μας στα ατυχήματα στο δρόμο και ειδικότερα σ' αυτά, που αναφέρονται στα «μεταφορικά μέσα δύο τροχών», τα οποία, σύμφωνα με τις επίσημες στατιστικές, έχουν την τάση να προκαλούν ένα πολύ μεγάλο αριθμό ατυχημάτων περιλαμβάνοντας τον θάνατο και τις κακώσεις. Χρησιμοποιώντας μια κατανοούσα ερευνητική μεθοδολογία για την υγεία και τους τρόπους ζωής στην ηλικιακή ομάδα από 16-25 χρονών κι καθώς και ελεύθερες συνηνευξείς με «μηχανόβιους», αξιολογούμε το στερεότυπο του επιρρεπή προς τα ατυχήματα νεαρού αλήτη. Οι υλικοί παράγοντες είναι εξίσου σημαντικοί με αυτούς που αφορούν τις στάσεις για τη συμπεριφορά του «μηχανόβιου»*.

* σ.τ.μ.: απόδοση του όρου «biker» ο οποίος βρίσκεται σε εισαγωγικά στο πρωτότυπο και αποτελεί ιδιωτισμό.

Gillian Bendelow

Thomas Coram Research Unit
Institute of Education
University of London
41 Brunswick Square
London WC1N

Πόνος και γένος: εξερευνώντας τη σχέση ανάμεσα στο συναίσθημα και την αίσθηση

Ένα μεγάλο μέρος της ιατρικής/ψυχολογικής βιβλιογραφίας πάνω στην αντίληψη του πόνου δεν αποκαλύπτει διαφοροποιήσεις γένους, ή παρουσιάζει μικρότερα «κατώφλια» αντίληψης του πόνου για τις γυναίκες*. Αντίθετα, έρευνες σε εθνικό επίπεδο έχουν δείξει ότι πάνω από το 75% των ανδρών και γυναικών πιστεύουν, ότι οι γυναίκες «τα καταφέρνουν καλύτερα» με τον πόνο. Η ανάλυση των στοιχείων ερωτηματολο-

γίου, που συλλέχθηκαν κατά τη διάρκεια επιτόπιας εργασίας για ένα PhD, από τυχαίο δείγμα ανδρών και γυναικών κατά την εξάσκησή τους ως γενικών γιατρών στο ΒΔ Λονδίνο, παρουσιάζει παρόμοια ευρήματα. Για να διαλευκανθεί αυτή η αντίφαση, εξερευνήθηκε το νόημα του πόνου για το υποκείμενο, χρησιμοποιώντας μια πολυ-μεθοδική προσέγγιση, η οποία περιλάμβανε τη χρήση υλικού οπτικών αναλογιών. Δίνεται έμφαση στη συναισθηματική πλευρά του πόνου και στη σημασία των κοινωνικών χαρακτηριστικών, ειδικά του γένους, για την αντίληψη και αξιολόγηση του πόνου και για την συμπεριφορά αναζήτησης βοήθειας. (Έρευνα εν εξελίξει).

* σ.τ.μ.: απόδοση της έκφρασης «lower thresholds of pain in women», που σημαίνει ότι σε μία κλίμακα μέτρησης της αντίληψης του πόνου οι γυναίκες εμφανίζονται πιο ευαίσθητες στην αντίληψη του πόνου απ' ότι οι άνδρες.

Michaela Benzeval and Ken Judge

King's Fund Institute
126 Albert Street
London, NW1 7NF

Ανισότητα, στέρηση και υγεία: μια ανάλυση της σχετικής επίδρασης των δυσμενών κοινωνικο-οικονομικών συνθηκών

Αυτό το κείμενο σκοπεύει να συμβάλει στη συζήτηση για τη δημόσια υγεία, αναφορικά με τις σχέσεις ανάμεσα στη στέρηση και την υγεία και τις συνέπειές τους στην προσπάθεια για πιο αποτελεσματική παρέμβαση. Πρώτον, επιθεωρεί τα στοιχεία για τη σχέση των δυσμενών κοινωνικών και οικονομικών συνθηκών με την κακή υγεία. Δεύτερον, σχεδιάζει μια γενική προσέγγιση για τη μέτρηση της στέρησης. Τρίτον, το ουσιαστικό μέρος του κειμένου αναλύει τα στοιχεία ερευνών σε οικογένειες, για να κατοχυρώσει τη σχετική σημασία των διαφορετικών όψεων της υλικής και κοινωνικής στέρησης, σε σχέση με την Παθολογία που παρουσίασαν οι ίδιοι οι ερωτώμενοι. Χρησιμοποιήθηκαν μοντέλα λογιστικών καμπυλών για να ερευνηθούν διχοτομικές, πολυτομικές και περικοπτόμενες μετρήσεις της κατάστασης υγείας. Το τελευταίο μέρος του κειμένου διατυπώνει ορισμένες σκέψεις σχετικά με τις προτεραιότητες, που πρέπει να χαρακτηρίζουν τις μελλοντικές πρωτοβουλίες στο φως των αποτελεσμάτων που παρουσιάστηκαν.

David Blane*, George Davey Smith
Westminster and Mel Bartley*****

«Δέκα χρόνια μετά την Μαύρη Αναφορά»

Η «Μαύρη Αναφορά» δημοσιεύτηκε δέκα χρόνια πριν και αυτό το κείμενο εξετάζει το βαθμό, στον οποίο μεταγενέστερες έρευνες διευκρίνισαν τη σημασία των ερμηνειών της για τις ταξικές διαφορές στην υγεία. Σημαντική πρόοδος έχει γίνει στην κατανόηση των διαφορών σχετικά με τη θνησιμότητα, με 2 από τα 4 ερμηνευτικά μοντέλα της Αναφοράς να έχουν παρουσιάσει μικρό ή καθόλου αποτέλεσμα. Η μέτρηση των ταξικών διαφορών σχετικά με τη θνησιμότητα, αντίθετα, είναι σε πρώιμο στάδιο εξέλιξης. Οι αρχικές έρευνες παρουσιάζουν μια ανομοιογενή εικόνα και η ερμηνεία των στοιχείων περιπλέκεται από αμφιβολίες για την αξιοπιστία και την καταλληλότητα των μεθόδων μέτρησης.

* Charing Cross and Medical School

** University College and Middlesex Hospital Medical School

*** Thomas Coram Research Unit

Sarah L. Cant and Michael Calnan

Centre for Health Services
Studies
George Allen Wing
The University Canterbury
Kent

Η χρήση της ιδιωτικής υγειονομικής ασφάλισης: υπολογισμένη η στερεοτυπική αντίδραση;

Οι προηγούμενες μελέτες για τον ιδιωτικό τομέα εστίασαν στον τυπικό φόρτο περιπτώσεων και στα κοινωνικο-δημογραφικά χαρακτηριστικά αυτού που τον χρησιμοποιεί· καμία δεν ερεύνησε τις διαδικασίες που εμπλέκονται στη διαμόρφωση της απόφασης για τη χρησιμοποίηση της ιδιωτικής υγειονομικής ασφάλισης και της ιδιωτικής ιατρικής περίθαλψης. Αυτό το κείμενο προκύπτει από μια εμπειρική (ποσοτική και ποιοτική) μελέτη που ερευνά έναν αριθμό ερωτήσεων που περιλαμβάνει, το γιατί οι άνθρωποι κάνουν ασφάλεια, γιατί και πότε τη χρησιμοποιούν και πως τα μοντέλα χρήσης τους του ιδιωτικού τομέα ταιριάζουν με τη χρήση του Εθνικού Συστήματος Υγείας (NHS). Τα ευρήματα δείχνουν ότι, ενώ τα υποκείμενα που απάντησαν δεν ερευνούν πολύ ανάμεσα στις διαθέσιμες δυνατότητες του ιατρικού συστήματος (αυτό σημαίνει ότι σταθερά επιλέγουν κατά τον ίδιο τρόπο), εμφανίζουν μια περίπλοκη διαδικασία λήψης απόφασης, που περιλαμβάνει ένα πλήθος κριτηρίων ώστε να αποφασίσουν, ποια υπηρεσία θα χρησιμοποιήσουν.

Joan Chandler

S.W. College of Health
Studies
North Friary House
Greenbank Terrace
Devon PL4 8QQ

**Αντιλήψεις για την υγεία σε ασθενείς που ακολουθούν θεραπεία
ψυχονευροληπτικών φαρμάκων με ενέσεις**

Η λήψη ψυχο-νευροληπτικών με ενέσεις είναι μια συνηθισμένη θεραπευτική αντιμετώπιση για ασθενείς, με ιστορικό χρόνιων ψυχικών διαταραχών. Αυτή η θεραπεία με «ντεπώ ενέσεις»* αντιμετωπίζεται από τους επαγγελματίες της υγείας ως κατάλληλη για το ξεπέραςμα προβλημάτων, όπως η μη-συνεργασιμότητα και η «ευδιαθεσία». Αυτό το κείμενο αναφέρεται στις αντιλήψεις των ασθενών για την υγεία τους και το πόσο καλά αισθάνονται. Επίσης εξετάζει τις στάσεις τους προς την περίθαλψη και τη θεραπεία και το πώς αυτές σχετίζονται με τις στάσεις των επαγγελματιών της υγείας και των «πρακτικών» νοσηλευτών. Τα στοιχεία συγκεντρώθηκαν από μια σειρά μελετών περιπτώσεων. (Έρευνα εν εξελίξει).

* σ.τ.μ.: «ντεπώ ενέσεις» (depot injections): ενέσεις που γίνονται σε μεγάλα χρονικά διαστήματα η μία από την άλλη (έως και ένα μήνα διαφορά πολλές φορές) και χρησιμοποιούνται σαν θεραπευτική αντιμετώπιση ψυχικών διαταραχών έξω από το νοσοκομείο.

David Clark

School of Health and
Community Studies,
Sheffield City, Polytechnic
33 Collegiate Crescent
Sheffield, S10 2BP

**Καθοδήγηση, συμβουλευτική, θεραπεία: απαντήσεις
στα «προβλήματα γάμου» 1950-1990**

Αυτό το κείμενο εξερευνά τρόπους παρέμβασης στο γάμο μέσα από τη δουλειά του Εθνικού Συμβουλίου Καθοδήγησης για το Γάμο. Το κείμενο απορρίπτει ένα απλό γραμμικό μοντέλο ανάπτυξης, βασισμένο σε μετατοπίσεις από την «καθοδήγηση» στη «συμβουλευτική» και στη «θεραπεία» και αντλεί επιρροές από τα μοντέλα του Rogers για τη συμβουλευτική, από την ψυχοδυναμική και συμπεριφορική θεωρία και τις τοποθετεί στο πλαίσιο ευρύτερων οργανωσιακών παραγόντων. Δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στην ιατρικοποίηση των προβλημάτων του γάμου και στην διαφορετική τύχη που κάθε φορά έχει το ιατρικό μοντέλο στη Συμβουλευτική του Γάμου. Το κείμενο κλείνει με μια εξέταση των αντιφάσεων, που εξάγονται από τις πρόσφατες προσπάθειες να αναπτυχθεί ένα εκλεκτικό μοντέλο συμβουλευτικής του γάμου, το οποίο φαίνεται να εμποδί-

ζεται από την απουσία οποιωνδήποτε ξεκαθαρισμένων στόχων παρέμβασης (Εν εξελίξει).

**Mike Dent, Ruth Green
and Wendy Burke**

North Staffs Polytechnic
Leek Road
Stoke – on – Trent
ST42DF

***Νεφρική διάλυση, εκπαίδευση του ασθενή
και ο ρόλος του νοσοκόμου***

Υπάρχουν βασικά δύο τεχνικές διάλυσης: το σύστημα αιμοδιάλυσης και το σύστημα περιτοναϊκής διάλυσης (CAPD). Το CAPD είναι η «θεραπεία επιλογής». Μια από τις απρόσμενες συνέπειες αυτής της τακτικής είναι η αύξηση των εξαρτημένων απ' το νοσοκομείο ασθενών, που ακολουθούν το σύστημα αιμο-διάλυσης. Σ' αυτό το πλαίσιο εξετάζεται η «εκπαίδευση των ασθενών» από το νοσηλευτικό προσωπικό του νοσοκομείου, αναφορικά προς το έργο του Strauss (και συνεργατών) και του Hochschild και τα μοντέλα που ανέπτυξαν για την συναισθηματική δουλειά προς τον ασθενή. Η μελέτη βασίζεται σε έρευνα σε δύο νοσοκομεία.

Bryony Elliot

University of Warwick
Gibbet Hill Road,
Coventry,
CB4 7AL

Το παράδοξο των ανδρών που προσφέρουν περίθαλψη

Η αντιφατική κατάσταση των ανδρών, που «κάνουν γυναικεία δουλειά στον κόσμο της γυναίκας», σηματοδοτεί τις αντιτιθέμενες απόψεις της κοινωνίας σχετικά με την περίθαλψη, ακόμα και όταν οι δημογραφικές αλλαγές προκαλούν αύξηση των περιθαλψιακών αναγκών. Σκοπός αυτού του κειμένου είναι να ερμηνεύσει ένα μέρος αυτού του παράδοξου: της εννοιακής ασάφειας της «περίθαλψης» – της εργασίας από την οποία απουσιάζει η αγάπη. Σύντομα ερευνά την σαφήνεια και την καταλληλότητα του λεξιλογίου που αφορά την περίθαλψη, υποστηρίζοντας ότι υπάρχει τάση να αντιμετωπίζουμε συναισθηματικά την παροχή περίθαλψης και να συσκοτίζουμε τη φύση της εργασίας που κατευθύνεται στο σώμα. Οι αντιλήψεις μας για την περίθαλψη είναι διαστρεβλωμένες από την πατριαρχία έτσι, ώστε όταν άνδρες παρέχουν περίθαλψη, το αποτέλεσμα να είναι εκτός από παράδοξο και ειρωνικό.

B. Jane Elliot

University of Cambridge
Child Care and Development
Free School Lane,
Cambridge CB2 3RF

*Το διαζύγιο και η υγεία του Δενήλικα:
η ενδιάμεση επίδραση του γένους*

Παρότι υπάρχουν τεκμήρια για τη σχέση ανάμεσα στην κατάσταση διαζυγίου/διάστασης και στην κακή υγεία του ενήλικα, οι διαδικασίες που βρίσκονται στη βάση αυτής της σχέσης παραμένουν αδιευκρίνιστες. Ειδικότερα η ενδιάμεση επίδραση του γένους και οι εμπειρίες των διαζευγμένων/εν διαστάσει ενηλίκων χωρίς παιδιά έχουν παραμεληθεί. Χρησιμοποιώντας ένα μέρος των δεδομένων ενός ευρέως αντιπροσωπευτικού Βρετανικού δείγματος για τη σύγκριση διαζευγμένων ανδρών και γυναικών χωρίς παιδιά με τα αντίστοιχα τους άγαμα υποκείμενα, φαίνεται ότι οι διαζευγμένοι/εν διαστάσει άντρες αναφέρουν περισσότερα συμπτώματα κακής υγείας απ' ό,τι οι άγαμοι, ενώ οι διαζευγμένες/εν διαστάσει γυναίκες βρίσκονται περίπου στα ίδια επίπεδα με τις άγαμες, αναφορικά με τον βαθμό υγείας που παρουσιάζουν. Διατυπώνονται και εξετάζονται οι πιθανές θεωρητικές ερμηνείες αυτών των αποτελεσμάτων.

**Nancy Falchikov
Howard Wollman**

Department of Industrial
and Social Studies
Napier Polytechnic
Colinton Road
Edinburgh EH10 5DT

Η εκπαίδευση για το HIV/AIDS στο Lothian

Παρουσιάζουμε μια εργασία εν εξελίξει πάνω σε μια μελέτη/πιλότο για την εκπαίδευση για το HIV/AIDS στα δευτεροβάθμια σχολεία του Lothian και τις επιπτώσεις της στη γνώση και τις στάσεις των μαθητών απέναντι στο HIV/AIDS. Κάνοντας μια σύντομη έρευνα στα δευτεροβάθμια σχολεία του Lothian, τα στοιχεία συλλέχθηκαν από 6 σχολεία με ποικίλουσα εμπειρία στην εκπαίδευση για το AIDS. Περίπου 470 μαθητές των ετών S3 και S4 συμπλήρωσαν ένα σύντομο ερωτηματολόγιο και επιπρόσθετα έγιναν μερικές συζητήσεις από μικρές ομάδες. Από ένα δείγμα καθηγητών σε κάθε σχολείο πάρθηκαν δομημένες συνεντεύξεις. Θα παρουσιάσουμε μερικά από τα προκαταρκτικά ευρήματα απ' αυτά τα δεδομένα.

**David Field* and
Nicky James****

**Προβλήματα και ζητήματα της περίθαλψης των
ετοιμοθάνατων ανθρώπων**

Η περίθαλψη των ετοιμοθάνατων ανθρώπων δεν μπορεί να γίνει κατανοητή σωστά, απομονωμένη από άλλες συνιστώσες της υγειονομικής περίθαλψης. Τα ζητήματα που διαπραγματεύονται εδώ συμπεριλαμβάνουν μια επανεκτίμηση της τελικής περίθαλψης στα νοσοκομεία, άσυλα και την κοινότητα, την σχετική επιρροή των προσωπικών και δομικών επιδράσεων στην παροχή της υγειονομικής περίθαλψης, την ιατροκοποίηση της ζωής με τη συνακόλουθη έμφαση στην φυσική θεραπεία και περίθαλψη, τις απαιτήσεις και προκλήσεις της συνεργασίας ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού πολλών ειδικοτήτων, τα δικαιώματα των ασθενών και ειδικά τα δικαιώματά τους να αποφασίζουν για την περίθαλψή τους στη βάση της συμφωνίας μετά από σωστή πληροφόρηση και τέλος, πως οι αλλαγές στις αντιλήψεις για την υγειονομική περίθαλψη μεταφράζονται σε τακτικές και πρακτικές.

* Department of Sociology Medical School
University of Leicester Leicester LE1 7RH

** Department of Nursing University of Nottingham

Kate Foster

Dept. of General Practice
University of Edinburgh
Lewinson House,
Stuart Wing,
20 West Richmond Street
Edinburgh EH8 9DX

Βοήθεια επί πληρωμή: οι γείτονες γίνονται υπάλληλοι

Αυτό το κείμενο εξετάζει τις σχέσεις που αναπτύσσονται ανάμεσα στους συμμετέχοντες τεσσάρων σχημάτων «Αλληλοβοήθειας στη Γειτονιά». Έξι άτομα που μειονεκτούν από φυσική άποψη, έξι που παρουσιάζουν ψυχικές διαταραχές και τρία ηλικιωμένα και ασθενικά ζουν στα σπίτια τους, που νοικιάζουν από μια τοπική στεγαστική ένωση. Βοηθούνται από θεοπισμένες διά του νόμου υπηρεσίες και από γείτονες, που πληρώνονται από έσοδα που προέρχονται από τους βοηθούμενους ενοικιαστές.

Η θέση των γειτόνων που βοηθούν είναι μια μετάβαση απ' αυτήν των εθελοντών βοηθών, σ' αυτή των μισθοδοτούμενων υπαλλήλων της στεγαστικής ένωσης και διαφέρει στο βαθμό «αυτο-διεύθυνσης» που συναντάται μεταξύ αυτών των σχημάτων. (Στο στάδιο της γραφής/εν εξελίξει).

Peggy Foster

Department of Social
Policy and Social Work
University of Manchester
Oxford Road
Manchester M13 9RL

**Αντιθετικά μοντέλα ανάλυσης της εμμηνόπαυσης:
μια φεμινιστική ανάλυση**

Αυτό το κείμενο θα εξερευνήσει τρία αντιθετικά μοντέλα ανάλυσης της εμμηνόπαυσης: την παραδοσιακή προσέγγιση, «είναι της ηλικίας και προσπάθησε να μην ανησυχείς πολύ», την ιατρικά αμφιλεγόμενη άποψη, «είναι μια φυσική μειονεξία η οποία θεραπεύεται με H.R.T.» και την φεμινιστική οπτική, «μπορεί να γίνει μια θετική αλλαγή την οποία μπορείς να πετύχεις μέσω στρατηγικών αυτοβοήθειας». Θα γίνει σύγκριση αυτών των 3 μοντέλων μεταξύ τους χρησιμοποιώντας επεξηγήσεις από την ιατρική και φεμινιστική βιβλιογραφία. Στη συνέχεια θα διατυπωθεί η υπόθεση, ότι και οι τρεις προσεγγίσεις αποτυγχάνουν να λύσουν κεντρικά διλήμματα των μεγαλύτερων σε ηλικία γυναικών στις δυτικές κοινωνίες. Τέλος, ένα εναλλακτικό πολιτικό/πολιτισμικό μοντέλο ανάλυσης της εμμηνόπαυσης θα παρουσιαστεί και το κείμενο θα κλείσει με τον ισχυρισμό, ότι η πλειοψηφία των γυναικών σε εμμηνόπαυση χρειάζονται περισσότερο πολιτική και πολιτισμική αλλαγή των όρων της ζωής τους, παρά μια νέα ιατρική αντιμετώπιση των προβλημάτων τους.

Sally Foster

Department of Social
Studies
Leeds Polytechnic
Caverley Street
Leeds LS1 3HT

**Υπεράσπιση του ασθενούς: διαφορετικές προσδοκίες μιας
υπηρεσίας της τοπικής αυτοδιοίκησης**

Τα τελευταία χρόνια η υπεράσπιση του ασθενούς αντιμετωπίστηκε σαν ένα σημαντικό μέσο για την προστασία των σχετικών με την υγεία και τις υγειονομικές υπηρεσίες, συμφερόντων των ανθρώπων. Πάντως το τρέχον ενδιαφέρον για την υπεράσπιση του ασθενούς προκύπτει από διαφορετικά ενδιαφέροντα, τα οποία αναπτύσσουν πολλούς διαφορετικούς τύπους υπεράσπισης. Αυτό το κείμενο θα εξερευνήσει αυτά τα μοντέλα υπεράσπισης και στη συνέχεια θα στραφεί προς τη σημασία τους για τις προσδοκίες μιας υπηρεσίας υπεράσπισης του ασθενούς της τοπικής αυτοδιοίκησης. Μια αξιολόγηση της υπηρεσίας αποκάλυψε διϊστάμενες προσδοκίες ανάμεσα σ' αυτούς που εμπλέκονται στη δημιουργία και λειτουργία της, καθώς και μια έλλειψη συμφωνίας σχετικά με τα κριτήρια εκτίμησης της επιτυχίας της υπηρεσίας.

Nicholas Fox

Dept. of General Practice
University of Sheffield
Medical Scholl
Sheffield S10 2RX

Κοινωνιολογία, ιατρική εκπαίδευση και η γενιά του GCSE

Η πρώτη μεγάλη είσοδος φοιτητών ιατρικής, που παρακολούθησαν τον νέο G.C.S.E., λαμβάνει χώρα τον Αύγουστο του 1990. Αυτοί οι φοιτητές απέκτησαν την εμπειρία μιας σειράς εκπαιδευτικών μεθόδων που είχαν ως κέντρο τον φοιτητή, αλλά η ιατρική εκπαίδευση στη Μ.Β. παραμένει οργανωμένη με μεθόδους που έχουν ως κέντρο τον καθηγητή. Σ' αυτό το κείμενο έγινε διαπραγμάτευση αυτής της ασυμβατότητας προσδοκιών και παρουσιάστηκε μια πρωτοποριακή κατεύθυνση στην κοινωνιολογία της ιατρικής στο Παν/μιο του Sheffield, η οποία περιγράφει τις μαθητο-κεντρικές μεθόδους μάθησης διευρύνοντας τες με μεθόδους, που έχουν ως κέντρο τη δραστηριότητα και την διαμόρφωση του αυτοκαθορισμού. Παρατίθεται τέλος μια αξιολόγηση αυτής της κατεύθυνσης.

Richard Freeman

Dept. of Social Policy and
Social Work
University of Manchester
Manchester M13 9PL

***Φιλελευθερισμός, νομικισμός και αυτο-βοήθεια
Οι πολιτικές της πρόληψης του HIV/AIDS στη Δ. Γερμανία***

Σκιαγραφούνται τρεις προσεγγίσεις του προβλήματος της πρόληψης του HIV/AIDS. Η φιλελεύθερη αντίληψη που συνδέεται με την πληροφόρηση, την εκπαίδευση και την προσωπική ευθύνη για τη συμπεριφορά. Η δεύτερη, η νομική, περιγράφεται, ίσως καλύτερα σαν ένας τύπος ιατρικο-νομικής πολιτικής, που ασκείται από κρατικά διοικητικά σώματα. Η τρίτη, ελευθεριακή σε σύγκριση με την καταναγκαστική, είναι προϊόν της εμπειρίας και των απαιτήσεων εκείνων που δρουν σε οργανώσεις αυτο-βοήθειας σχετικά με το AIDS. Οι τρεις αυτές προσεγγίσεις ταυτίζονται η κάθε μία αντίστοιχα με: α) το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Υγείας και την πλειοψηφία του Länder, β) το Υπουργείο Εσωτερικών της Βαυαρίας και γ) το Γερμανικό AIDS-Hilfe.

Πάνω σ' αυτή τη βάση είναι δυνατόν να συζητηθούν οι πολιτικές κατά του AIDS σε ομοσπονδιακό, κρατικό και τοπικό επίπεδο. Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε στην επίτευξη συμβιβασμού και συναίνεσης ανάμεσα στα ενδιαφέροντα των τριών πολιτικών που περιγράφηκαν παραπάνω.

Το κείμενο βασίστηκε σε υλικό συνεντεύξεων που συγκεντρώθηκε στη Βόννη, Κολωνία, Ντύσσελντορφ και Βερολίνο ανάμεσα στον Απρίλιο και Ιούνιο του 1990. Τα σχόλια γίνονται στο πλαίσιο των πιο γενικών δομικών χαρακτηριστικών της Δυτικογερμανικής υγειονομικής και κοινωνικής πολιτικής και των σύγχρονων εξελίξεών της.

Jonatan Gabe*, Ulla Gustafsson
and Michael Burry*****

**Διαμεσολαβημένη ασθένεια: η διαπραγμάτευση από τις
εφημερίδες της εξάρτησης από τα ηρεμιστικά**

Αυτό το κείμενο εστιάζει στα πολιτισμικά και ιδεολογικά μηνύματα που διαχέουν οι εφημερίδες όταν διαπραγματεύονται το ζήτημα της εξάρτησης από τα ηρεμιστικά. Μια ανάλυση 62 δημοσιευμάτων που αφηγούνται τις εμπειρίες υποκειμένων που κάνουν χρήση ηρεμιστικών αποκαλύπτει, ότι οι δημοσιογράφοι συγκεντρώνουν την προσοχή τους σε δύο τύπους ανθρώπων – στον μεγαλοαστό και στον κοινό χρήστη. Συζητούνται οι τρόποι με τους οποίους ο τύπος διαπραγματεύεται την εμπειρία αυτών των χρηστών από την εξάρτησή τους και την εμπειρία τους από τους γιατρούς, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στις πολιτισμικές και ιδεολογικές σημασίες που υφέρπουν στις περιγραφές τέτοιων εμπειριών. Το κείμενο τελειώνει με τη διατύπωση απόψεων για τις πιθανές επιδράσεις τέτοιων μηνυμάτων σε διαφορετικά ακροατήρια και για τις αιτίες αυτού του είδους κάλυψης από τον τύπο.

* Institute of Psychiatry

** Roehampton Institute of Higher Education,

*** Bedford and Royal Holloway New College

Roger Grimshaw

National Children's Bureau
8 Wakley Street
London
EC 1 V 7QE

**Μια εκτίμηση των κοινωνιοψυχολογικών προσεγγίσεων παιδιών,
με γονείς που παρουσιάζουν σύνθετες μειονεξίες**

Η έρευνα για τις μειονεξίες τείνει όλο και περισσότερο να συμπεριλάβει τον αντίκτυπό τους στις οικογένειες. Όμως πολύ λίγα έχουν γίνει για μια συστηματική εξέταση, του πως τα παιδιά αντιδρούν ζώντας σε μια κατάσταση, στην οποία ένας γονιός παρουσιάζει μια χρόνια και εξελισσόμενη προβληματική κατάσταση που συνδέεται με μια ευρεία κλίμακα μειονεξιών.

Η κυρίαρχη ερμηνεία που δίνεται σε τέτοιες καταστάσεις είναι κοινωνιοψυχολογική. Χρησιμοποιώντας αφηγήσεις γονέων και παιδιών θα προσδιοριστούν ορισμένα κοινωνιολογικά ζητήματα, που περιλαμβάνουν τις κοινωνικές αντιλήψεις για την κηδεμονία και την παιδική περίθαλψη.

Το κείμενο βασίζεται σε εργασία 2 χρόνων πάνω σε παιδιά, των οποίων οι γονείς πάσχουν από την ασθένεια του Πάρκινσον και η οποία πλησιάζει τώρα στο στάδιο της ολοκλήρωσης.

Gail Hawkes and Penny Curtis

Dept. of Sociology
University of Manchester
Manchester M13 9PL

Είναι προτιμότερος ο θηλασμός;

Το σύνθημα, «ο θηλασμός είναι προτιμότερος», ενσαρκώνει μια ιδεολογικοποίηση της μητρότητας. Συγχρόνως ο θηλασμός παρουσιάζεται ότι αποτελεί τόσο μια φυσική, όσο και μια επίκτητη ικανότητα, που απαιτεί ειδική εκπαίδευση από γιατρούς και μη γιατρούς ειδικούς. Η προβληματοποίηση της βιολογικής λειτουργίας του θηλασμού καταλήγει να εισάγει τις γυναίκες ως μητέρες σ' ένα κεντρικό παράδοξο τόσο στον ιδιωτικό όσο και στο δημόσιο χώρο. Γυναίκες που άνετα θηλάζουν στον ιδιωτικό τους χώρο αντιμετωπίζουν δυσκολίες να θηλάζουν σε δημόσιο χώρο. Παρότι αναμφίβολα υποστηρίζονται, στη βιβλιογραφία για τη Δημόσια Υγεία, τα πλεονεκτήματα του θηλασμού, οι απαντήσεις των γυναικών συχνά διαψεύδουν αυτή την άποψη. Πόσο λοιπόν μπορούμε να συνάγουμε, ότι «ο θηλασμός είναι προτιμότερος» για τις γυναίκες;

Αυτό το κείμενο θα παρουσιάσει τα ερωτήματα μιας πειραματικής μελέτης, στην οποία γυναίκες μιλούν για την εμπειρία τους από την εφαρμογή μιας «φυσικής πρακτικής».

V. Hayes and G. Newton

University of Newcastle
upon Tyne,
Health Care Research Unit
21 Claremont Place,
Newcastle upon Tyne,
NE2 4AA

***Τα παραπεμπτικά σημειώματα των γενικών γιατρών:
η σχέση μεταξύ γνώσης και πρακτικής***

Αυτό το κείμενο παρουσιάζει μια ανάλυση των παραπεμπτικών προς εξωτερικούς ασθενείς 15 γενικών γιατρών στη Β.Α Αγγλία. Θα δείξουμε ότι τα παραπεμπτικά σημειώματα επηρεάζονται από μια ευρεία ποικιλία κοινωνιολογικών και κλινικών παραγόντων σε διαφορετικές καταστάσεις, συνθήκες και απαιτήσεις. Μέσα από την ανάλυσή μας, του πως αυτοί οι παράγοντες επέδρασαν σε 45 περιπτώσεις, διακρίνουμε δύο ευρείς τύπους παραπεμπτικών σημειωμάτων. Χρησιμοποιώντας αυτή τη διάκριση, διαμορφώσαμε ένα συνεχές πρόγραμμα (ένταξης) των παραπεμπτικών σημειωμάτων. Κλείνουμε διατυπώνοντας κάποιες απόψεις για τη σχέση μεταξύ ιατρικής γνώσης, κλινικής πρακτικής και διάγνωσης. (Ολοκληρωμένη μελέτη).

Peter Hoad

Dept. of Sociology
Glasgow College
Gowgaddens Road
Glasgow
G4 0B4

Οι καριέρες των εθελοντών

Οι οργανωμένοι εθελοντές βρίσκονται σε μια κοινωνική θέση που συνδυάζει ιδιότητες τόσο των μισθοδοτούμενων νοσοκόμων, όσο και των μελών οικογένειας που προσφέρουν περίθαλψη. Εμφανίζουν μία ποικιλία τύπων «καριέρας», που διαφοροποιούνται μεταξύ τους από τον τρόπο εισόδου σ' αυτό τον επαγγελματικό χώρο, τις δραστηριότητες και τις δεσμεύσεις σε κάθε περίπτωση. Αυτοί οι τύποι εξετάζονται μέσα από τις απαντήσεις σε ανοιχτά ερωτηματολόγια που συμπληρώθηκαν από εθελοντές σε 33 ανεξάρτητα άσυλα (Εν εξελίξει).

**David Hughes and
Robert Dingwall**

Centre for Socio-legal
Studies
Wolfson College
Oxford
OX 2 6 UD

**Ο Sir Henry Maine, ο J. Stalin και η αναδιοργάνωση
του εθνικού συστήματος υγείας**

Παρότι οι μεταρρυθμίσεις που εισήχθησαν σαν αποτέλεσμα του Νόμου, για το Εθνικό Σύστημα Υγείας και την περίθαλψη στην Κοινότητα, φαίνονται να ακολουθούν το κλασικό κοινωνιολογικό παράδειγμα της μετάβασης από την κοινωνική θέση στο συμβόλαιο· πρόκειται (εν τούτοις) για ένα διαφορετικό συμβόλαιο. Αυτό το κείμενο εξετάζει μερικά από τα προβληματικά χαρακτηριστικά της γενικής ιδέας του ασφαλιστικού συμβολαίου του Ε.Σ.Υ και τονίζει την αντίθεση ανάμεσα στα νεοκλασικά συμβόλαια, τα οποία δημιούργησε ο Αγγλικός περί συμβολαίου νόμος, και το σύστημα των υποχρεωτικών συμβολαίων με το δημόσιο τομέα, που θα υλοποιηθεί στο Ε.Σ.Υ. Παρότι τα ασφαλιστικά συμβόλαια του Ε.Σ.Υ παρουσιάστηκαν συχνά σαν ένα βήμα προς μια περισσότερο αποτελεσματική, προσανατολισμένη στην αγορά υπηρεσία υγείας, καταλήγουν να έχουν απρόσμενες αναλογίες με το σύστημα των συμβολαίων μεταξύ των επιχειρήσεων στη σοβιετικά σχεδιασμένη οικονομία, που τώρα σαρώνεται απ' την περεστρόικα.

Bernard Ineichen
(Human Reproduction Study Group)

Dept. of Community Medicine
Westminster Medical School
University of Cambridge
17 Horseferry Rd,
London SW 1

Η επικράτηση του θηλασμού στα κέντρα των πόλεων

Η συνεχώς αυξανόμενη επικράτηση του θηλασμού κατά τη δεκαετία του '70 φαίνεται να υποχωρεί στη δεκαετία του '80. Τα ποσοστά που εξάγονται από έρευνες στα κέντρα των πόλεων συνεχίζουν να είναι χαμηλά, με συνεχείς διαφοροποιήσεις ανάμεσα στις εθνικές ομάδες. Συγκρίσεις με τα ισχύοντα στον Τρίτο Κόσμο εμφανίζουν επιπλέον διαφοροποιήσεις. Προτείνονται αιτίες γι' αυτές τις διαφοροποιήσεις και εξερευνώνται μέθοδοι για να αυξηθούν τα ποσοστά.

Allison James

Dept. of Community Health
and Nursing Studies
South Bank Polytechnic
London

Σωματικοί τύποι, στερεότυπα και ιδεότυποι κατά την παιδική ηλικία

Αυτό το κείμενο, σαν μια συμβολή στην κοινωνιολογία του σώματος, ερευνά το ρόλο που το φυσικό σώμα παίζει στη δόμηση της κοινωνικής ταυτότητας κατά τη διάρκεια της παιδικής ηλικίας. Βασιζόμενοι στις πρόσφατες εθνογραφικές έρευνες σε παιδιά 4-9 ετών εξετάζονται οι φυλογενετικές αντιλήψεις τους για το σώμα, για το σχήμα του σώματος, την εμφάνιση και τις ικανότητες του σε σχέση με ευρύτερα πολιτισμικά στερεότυπα και ιδεοτύπους. Η κοινωνική περιθωριοποίηση, επίσης, ερευνάται σαν χαρακτηριστικό αυτής της στερεοτυπικής διαδικασίας. Στη συνέχεια συζητείται το κατά πόσον οι αντιλήψεις για τον «εαυτό» και τον «άλλο», μπορούν να αντιμετωπισθούν ως πρωταρχικά βασισμένες στο σώμα σε σχέση με τη σύσταση και τη διάλυση των φιλικών σχέσεων κατά την παιδική ηλικία. (Έρευνα εν εξελίξει).

Susan Kerrison

20 Grosvenor Gardens
London
NW 2 4QP

Η φύση της ιατρικής και η επαγγελματοποίηση της νοσηλείας

Η νοσηλεία έχει μπει σε μια περίοδο ευρέων μεταρρυθμίσεων, καθώς το επάγγελμα του νοσοκόμου κατοχυρώνει όλο και περισσότερο την αυτονομία του, καθώς υποστηρίζεται ότι διαθέτει την δυνατότητα να συμ-

βάλλει με μοναδικό τρόπο στη θεραπεία. Αυτό το κείμενο χρησιμοποιεί δεδομένα από μια εθνογραφική μελέτη γιατρών και ειδικευμένων νοσοκόμων, ασχολουμένων με την περίθαλψη διαβητικών, για να επιχειρηματολογήσει πάνω στη συμβιωτική σχέση ιατρικής και νοσηλευτικής. Η φύση της νοσηλευτικής ή το πιθανό μέλλον της δεν είναι δυνατόν να γίνουν κατανοητά, χωρίς να αναφερθούμε στις επιδιώξεις, τις φιλοδοξίες και τα ενδιαφέροντα της ιατρικής. (Ολοκληρωμένη εργασία).

Jenny Kitzinger

Glasgow Media Group
61 Southpark Group
Glasgow G12 8LF

«Το πρόσωπο του AIDS»: πως το κοινό κατανοεί τα μηνύματα των M.M.E. για το AIDS

Ένας από τους κεντρικότερους στόχους της εκστρατείας για την υγειονομική εκπαίδευση κατά του AIDS στα τέλη της δεκαετίας του '80, ήταν να δοθεί έμφαση στο ότι ο καθένας θα μπορούσε να προσβληθεί από τον ιό και ότι ο καθένας είναι δυνατόν ήδη να έχει προσβληθεί – «δεν μπορείς να είσαι σίγουρος από την εξωτερική εμφάνιση του άλλου». Βασισμένο σε εις βάθος συζητήσεις και σε ομαδικές ασκήσεις, που διεξήχθησαν από 45 διαφορετικές ομάδες που προϋπήρχαν (της συγκεκριμένης έρευνας), αυτό το κείμενο θέτει τα ερωτήματα: πως αυτά τα μηνύματα γίνονται κατανοητά από διάφορα ακροατήρια; Πώς οι άνθρωποι «διαβάζουν» τα διαφημιστικά μηνύματα; Τι τους κάνει να αποδέχονται ή να απορρίπτουν διαφορετικές θεωρίες για τον ιό HIV/AIDS; Ειδικότερα περιγράφουμε, πώς οι διαδικασίες υγειονομικής εκπαίδευσης επηρεάζονται από τις εικόνες και τα ερμηνευτικά πλαίσια των M.M.E., τις αντιδράσεις και τις ασάφειες της ίδιας της καμπάνιας, τέλος τα μοντέλα, που το ίδιο το ακροατήριο σχηματίζει για την ασθένεια, την προσβολή από τον ιό, τη μειονεξία και την απόκλιση. (Εργασία εν εξελίξει που αποτελεί μέρος του προγράμματος Έρευνας για το AIDS και τα M.M.E.).

Rachel Lart

Dept. of Sociology
Goldsmith's College
University of London

HIV, ναρκωτικά και η υγειονομική διαφώτιση*

Αυτό το κείμενο χρησιμοποιεί ποιοτικό υλικό συνεντεύξεων από την έρευνα αξιολόγησης, που έγινε πάνω στα πειραματικά προγράμματα για την ανταλλαγή των χρησιμοποιημένων συριγγών, για να εξεταστούν οι ιδέες που καθορίζουν την αντιμετώπιση του προβλήματος του HIV από τις υπηρεσίες για τα ναρκωτικά. Οι συνεντεύξεις αντιμετωπίζονται όχι σαν αντικειμενικές εκτιμήσεις μιας εξωτερικής πραγματικότητας (βλ. π.χ. την οργάνωση των υπηρεσιών πρόνοιας), αλλά σαν λόγοι που αποκαλύ-

πουν μια ειδική προοπτική και έναν ειδικό τρόπο θέασης της χρήσης ναρκωτικών, του χρήστη και της ενδεικνυόμενης αντίδρασης από τις υπηρεσίες. Πρόκειται για μια αντίδραση που στηρίζεται σ' ένα μοντέλο προστασίας της υγείας, που τοποθετεί την ευθύνη στο υποκείμενο, ως ορθολογικού ατόμου και αντικρύζει το ρόλο των υπηρεσιών ως εκπαιδευτικό και υποστηρικτικό. Διατυπώνονται, τέλος, απόψεις για τη θέση αυτού του μοντέλου στην ιστορία των πολιτικών κατά των ναρκωτικών (PhD στο στάδιο γραφής).

* σ.τ.μ.: «υγειονομική διαφώτιση», απόδοση του όρου «promotion of health» που αναφέρεται στην οργάνωση εκστρατειών για ζητήματα υγείας.

Audrey Leathard

South Bank Polytechnic
Borough Road
London SE 1

*Μαθαίνοντας από κοινού – δουλεύοντας από κοινού
εξελιξείς στην υγεία και την κοινωνική πρόνοια για
τη δεκαετία του '90*

Οι μεγάλες νομοθετικές αλλαγές θα αναγκάσουν προοδευτικά τους γιατρούς, τους νοσοκόμους, τους κοινωνικούς λειτουργούς, τους ιατρικούς επισκέπτες, τις υγειονομικές υπηρεσίες, το βοηθητικό νοσηλευτικό προσωπικό και τους ιδιωτικούς εθελοντικούς και «πρακτικούς» νοσηλευτές, ανάμεσα σ' άλλους, να εργαστούν μαζί για να ορθολογικοποιήσουν τις οικονομικές δαπάνες. Η ιδέα της κοινής, από πολλούς επιστημονικούς και επαγγελματικούς τομείς, εκπαίδευσης και εργασίας έχει υποστηριχθεί σχεδόν παγκόσμια, αλλά σπάνια έχει επιτευχθεί. Πάντως νέες εξελίξεις αρχίζουν να δίνουν νέα ορμή σ' αυτή την αντίληψη. Ποιες ομάδες είναι περισσότερο έτοιμες να απαντήσουν στην αλλαγή; Που βρίσκεται το κέντρο της δράσης; Αυτό το κείμενο επιχειρεί να ερευνήσει ορισμένα βασικά ζητήματα όπως: αντιστάσεις στην αλλαγή, επαγγελματικοί φραγμοί, διαφοροποιήσεις κοινωνικής θέσης, ποιότητα υπηρεσιών, έλεγχος, εκτιμήσεις αναγκών, διαθεσιμότητα οικονομικών πόρων, συλλογικός σχεδιασμός, προοπτικές διαχείρισης και χώροι εκπαίδευσης και πρακτικής.

Το ερώτημα για το μέλλον είναι: για πόσο ακόμα, τα προβλήματα στην εκπαίδευση και την πρόνοια θα καθυστερούν την κίνηση προς τη συνεργασία και την ομαδική δουλειά;

**Ann Macaskill and
Jim Monach**

Sheffield City
Polytechnic School of Health and
Community Studies
36 Collegiate Crescent
Sheffield
S10 2BB

**Παιδιά με καρκίνο: οι μη – αναγνωρισμένες
συναισθηματικές ανάγκες των γονέων τους**

Παρότι τα όρια ζωής των παιδιών με καρκίνο έχουν διευρυνθεί τα τελευταία χρόνια αναγνωρίζεται όλο και περισσότερο, ότι οι συναισθηματικές συνέπειες της ασθένειας στις οικογένειες των προσβεβλημένων παιδιών δεν έχουν επαρκώς υπολογιστεί. Η αρχική φάση της εντατικής αγωγής περιλαμβάνει ένα πλήθος επαγγελματιών της δραστηρικής θεραπείας και μπορεί να ακολουθείται από μια περίοδο αναμονής, κατά την οποία το επίπεδο της υποστήριξης από τους ειδικούς περιστέλλεται έντονα. Σ' αυτό το σημείο οι συναισθηματικές ανάγκες των γονέων – το θέμα αυτής της μικρής κλίμακος έρευνας – είναι δυνατόν να μην αναγνωρισθούν και συνεπώς να μην υπολογιστούν, προς ζημίαν του παιδιού-ασθενούς και της συναισθηματικής υγείας ολόκληρης της οικογένειας.

Dr. Lesley Mackay

Dept. of Applied Social Studies
University of Lancaster
Bailrigg
Lancaster

Δι-επαγγελματικές σχέσεις: Γιατροί και νοσοκόμοι

Θα αναφερθώ στα πρώτα ευρήματα της έρευνάς μας για τις επαγγελματικές σχέσεις ανάμεσα σε νοσοκόμους και γιατρούς στα νοσοκομεία. Ειδικότερα, θα στραφώ στα συγκεκριμένα σημεία προστριβών που προκαλούν προβλήματα στις εργασιακές σχέσεις γιατρών και νοσοκόμων. Επίσης, θα εξετάσω κάποιες ερμηνείες αυτών των προστριβών και τις πιθανές διακλαδώσεις τους. (Η επιτόπια εργασία συμπληρώθηκε, η ανάλυση διεξάγεται).

**Judith Monks and
Ronald Frankenberg****

Η παρουσίαση του εαυτού, του σώματος και του χρόνου στις αυτοβιογραφικές διηγήσεις και τις περιγραφές της αρρώστειας ασθενών με σκλήρυνση κατά πλάκας

Αυτό το κείμενο εξετάζει 8 δημοσιευμένες αυτοβιογραφίες ασθενών με «Σκλήρυνση κατά πλάκας» αναφορικά με την ποιότητα και την αλλη-

λουχία των γεγονότων και των περιόδων και τα είδη των συνδέσεων μεταξύ τους. Στις περιόδους αυτές η αναπαράσταση του σώματος εξετάζεται μαζί με την ισορροπία του χρόνου, που αφιερώνεται στο σώμα και στα προσωπικά προγράμματα. Διαφορετικές αναπαραστάσεις και διαφορετικές ισορροπίες αντιπαραβάλλονται ειδικότερα στα τελευταία τμήματα του κειμένου. Οι συνέπειες κάποιας σχέσης του συγγραφέα με τα επαγγέλματα της υγείας συζητούνται ειδικά σε σχέση με την έννοια της «προσαρμογής». (Έρευνα εν εξελίξει).

* Centre for the Study of Health, Sickness and Disablement, (CSHSD) Brunel University

** CSHSD and Centre for Medical Social Anthropology University of Keele

L.M. Osman

Health Services Research
Unit
University of Aberdeen
Aberdeen
Scotland

Εκπαίδευση του ασθενή: ποιος θα έπρεπε να μάθει τι;

Μια ανασκόπηση των ιατρικών συγγραμάτων της περασμένης δεκαετίας για την εκπαίδευση του ασθενή σχετικά με το άσθμα, χρησιμοποιήθηκε σαν βάση για μια κριτική ανάλυση των υποθέσεων που στηρίζουν την πρακτική της εκπαίδευσης του ασθενή σ' αυτή την περιοχή. Ειδικότερα η σημασία της «συνεργασιμότητας» και η ασυμφωνία του ασθενή και του γιατρού ως προς τους στόχους, σε σχέση με τη «συνεργασιμότητα», υποστηρίζεται ότι παραμένουν αδιευκρίνιστα στην τρέχουσα εκπαίδευση για το άσθμα. Διατυπώνονται απόψεις για τη σπουδαιότητα αυτής της αντίθεσης σχετικά με την αξιολόγηση της εκπαιδευτικής παρέμβασης.

**Martin Parker and
Mike Dent**

Dept. of Sociology
Technology and Organisation
North Staffs Polytechnic
Leek Road
Stoke – on – Trent
ST4 2DF

**Τεχνολογία πληροφόρησης και οικονομική
διαχείριση: η τεχνολογία εναντίον της κουλτούρας;**

Οι τακτικές του Ε.Σ.Υ αντανakλούν μια διαμάχη ανάμεσα στις «τεχνικίστικες» και τις «πολιτισμικές» προσεγγίσεις του ζητήματος της αναδιοργάνωσης των υπηρεσιών υγείας.

Στην αμέσως μετα-Griffith περίοδο η έμφαση δόθηκε στην ανάπτυξη ευρέων συστημάτων πληροφόρησης (βλ. Korner), υποστηριζόμενα από ειδική τεχνολογία πληροφόρησης, τα οποία σήμερα εκπροσωπούνται από

την τακτική των Υποστηρικτικών Συστημάτων Νοσοκομειακής Πληροφόρησης. Αυτή η προσέγγιση δεν βρίσκεται πια στο προσκήνιο. Στη θέση της η έμφαση έχει δοθεί στην πολιτισμική προσέγγιση συνδυαζόμενη με την οικονομική διαχείριση. Αυτό το κείμενο αναλύει τις εξελίξεις σε μια περιφερειακή υπηρεσία υγείας μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο του Ε.Σ.Υ.

Maggie Pearson

Dept. of General Practice
University of Liverpool
New Medical School
Ashton Street
P.O. Box 147
Liverpool L69 3BX

Θα είναι αποτελεσματικές οι μεταρρυθμίσεις στην πρωτοβάθμια περίθαλψη; Εκτιμήσεις γυναικών για το πως χρησιμοποίησαν τις υπηρεσίες προληπτικής ιατρικής

Η μεγαλύτερη εμπλοκή των γενικών γιατρών στην προληπτική υγειονομική περίθαλψη των παιδιών και των γυναικών έχει προωθηθεί ικανοποιητικά από την κυβέρνηση. Τα οικονομικά κίνητρα και τα επιδόματα στοχεύουν, στο να ενθαρρύνουν περισσότερους γενικούς γιατρούς να προσφέρουν προληπτικές εξετάσεις και εμβολιασμούς. Αλλά οι ασθενείς τους θα τα χρησιμοποιήσουν; Μια εν εξελίξει έρευνα σε μητέρες με παιδιά προσχολικής ηλικίας για τη χρήση των υπηρεσιών πρόληψης για τα παιδιά επιβεβαιώνει τις θέσεις, ότι πολλές γυναίκες θεωρούν την ασθένεια περισσότερο απ' ότι την υγεία σαν τον χώρο υπευθυνότητας του γενικού γιατρού τους. Ποιες είναι οι προοπτικές για τις προτεινόμενες αλλαγές στην πρωτοβάθμια προληπτική περίθαλψη;

Roisin Pill

Dept. of General Practice
University of Wales,
College of Medicine
Cardiff CF3 7PN

Πόσο είναι δυνατόν η μελέτη των αντιλήψεων και των στάσεων να «εξηγήσει» την συμπεριφορά προς την υγεία;

Η υπόθεση ότι η μελέτη των στάσεων/αντιλήψεων είναι ένας λογικός οδηγός για τη μελλοντική δράση, βρίσκεται στη βάση πολλών κοινωνικών ερευνών, που περιλαμβάνουν και την έρευνα για τη συμπεριφορά προς την υγεία. Οι υπεύθυνοι για την υγειονομική εκπαίδευση ενδιαφέρθηκαν ιδιαίτερα για τον προσδιορισμό της φύσης των αντιλήψεων και του κοινωνικού μοντέλου στις οποίες εντάσσονται, αφού οι αντιλήψεις είναι δυνατόν να τροποποιηθούν και να προσφέρουν τα μέσα για παρέμβαση.

Μια δεύτερη ανάλυση της «Έρευνας για την Υγεία και τους Τρόπους Ζωής», παράλληλα με τις μελέτες για τις μητέρες στο Cardiff, χρησιμοποιήθηκαν για να αμφισβητηθούν οι υποθέσεις ότι:

α) οι αντιλήψεις διαφέρουν σημαντικά ανάλογα με την κοινωνική τάξη
β) οι στάσεις μπορούν να αποτελέσουν στοιχείο πρόγνωσης της συμπεριφοράς προς την υγεία

γ) η αλλαγή της συμπεριφοράς είναι κυρίως ζήτημα ορθολογικής απόφασης

Οι συνέπειες εξετάζονται στο φως της νέας έμφασης προς τη «διαφώτιση για την υγεία» παρά προς την εκπαίδευση για την υγεία (Ολοκληρωμένη έρευνα).

**Jennie Popay and
Mel Bartley**

Thomas Coram Research Unit
Institute of Education
41 Brunswick Square
London WC1N 1AZ

**«Μέτρηση του φόρτου της επίσημης
και της οικιακής εργασίας ανδρών και γυναικών**

Σαν συμβολή στην αύξηση της κατανόησης των διαφορών γένους ως προς την υγεία, ξεκινήσαμε να αναπτύσσουμε μεθόδους μέτρησης του «υλικού και ψυχο-κοινωνικού φόρτου», που περιέχεται τόσο στη μισθωτή όσο και στην οικιακή εργασία. Ο στόχος είναι να συνδυαστούν η κλίμακα μέτρησης της καταπόνησης από την εργασία που ανέπτυξε ο Townsend, με τα ψυχο-κοινωνικά χαρακτηριστικά της εργασίας, που χρησιμοποίησε ο Karasek και να εφαρμοστεί η κλίμακα μέτρησης που θα προκύψει σε άνδρες και γυναίκες κατά μήκος της διάκρισης επίσημης/οικιακής εργασίας. (Εργασία εν εξελίξει).

Catherine Pope

Health Services Research Unit
Dept. of Public Health and Policy
London School of Hygiene
and Tropical Medicine
London WC1E 7HT

**Προβλήματα στην αναμονή: μερικές σκέψεις πάνω
στη διαχείριση της λίστας αναμονής**

Αυτό το κείμενο εξετάζει την οργάνωση και διαχείριση της λίστας αναμονής ενός χειρουργείου. Η κατανόηση της επίδρασης και της διαδικασίας διαχείρισης της λίστας αναμονής πλησιάζει στην κοινωνιολογία της εργασίας και των οργανώσεων, εστιάζοντας στο ρόλο των κατώτερων υπαλλήλων να συντηρούν τη λίστα. Η έρευνα, βασισμένη σε παρατηρήσεις και συνεντεύξεις σε βάθος, θέτει ορισμένα ερωτήματα στις υπονοούμενες υποθέσεις των παραδοσιακών αναλύσεων των λιστών αναμονής, είτε λέγονται ουρές είτε χώροι αναμονής. Τέλος μια νέα μεταφορά προτείνεται, αυτή της «αποθήκης», η οποία βοηθά στην εξήγηση ορισμένων προβλημάτων σχετικά με τις λίστες αναμονής του Ε.Σ.Υ. (Ολοκληρωμένη Έρευνα).

Maureen Porter

Dept. of Sociology
Aberdeen University
Edward Wright Building
Dunbar Street
Aberdeen, AB9 2TY

**Ελεύθερη επιλογή; Μια μελέτη της απόφασης για
χρήση της αντισύλληψης**

Αυτό το κείμενο θα παρουσιάσει κάποια από τα ευρήματα μιας μελλοντικής μελέτης, για το πώς οι γυναίκες αποφασίζουν να χρησιμοποιήσουν την αντισύλληψη και η οποία (μελέτη) επιχείρησε να εξηγήσει, πώς οι γυναίκες επιλέγουν ανάμεσα στις ατελείς διαθέσιμες μεθόδους και γιατί συνεχίζουν, ή δεν συνεχίζουν μ' αυτές τις μεθόδους. Περισσότερες από 900 συναντήσεις ανάμεσα σε γυναίκες και επαγγελματίες της υγείας παρατηρήθηκαν σε διάφορους χώρους – ιατρεία γενικών γιατρών, κλινικές οικογενειακού σχεδιασμού, πτέρυγες, νοσοκομεία και κλινικές σ' όλη τη Σκωτία. Αργότερα το σχετικό ιατρικό προσωπικό και ορισμένες από τις ενδιαφερόμενες γυναίκες υπεβλήθησαν σε συνέντευξη σχετικά με τις συναντήσεις αυτές.

Mike Porter

Dept. of General Practice
Levinson House
Stuart Wing
20 West Richmond street
Edinburgh EH8 9DX

**Η μέρα του γενικού γιατρού, η διάρκεια της
επίσκεψης και η ποιότητα της περίθαλψης**

Αυτό το κείμενο θα παρουσιάσει τα κύρια ευρήματα μιας μελέτης για τη δουλειά 85 γενικών γιατρών στο Lothian. Θα υποστηριχθεί, ότι η εξέλιξη και η έκβαση της περίθαλψης του ασθενή επηρεάζεται όχι μόνο από παράγοντες που έχουν σχέση μ' αυτόν, αλλά κι από το «στυλ» του γιατρού, τον τρόπο οργάνωσης του ιατρείου και από τους τρόπους με τους οποίους οι γιατροί οργανώνουν την εργάσιμη μέρα τους. Θα εξεταστούν επίσης οι παράγοντες που φαίνεται να προκαλούν πίεση και άγχος στους γιατρούς. (Στο στάδιο της γραφής).

Tina Posner

Dept. of Public Health and
Primary Care
Royal Free Hospital School
of Medicine
Rowland Hill street
London NW 3 2PF

Ζώντας με τον διαβήτη: μη-ιατρική υποστήριξη

Οι άνθρωποι που εμπλέκονται στη θεραπεία του διαβήτη, του δικού τους είτε κάποιου άλλου, χρειάζονται πληροφόρηση και υποστήριξη ιδιαίτερα σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους. Ποιος παίρνει τι, από ποιον και ποιος δεν επωφελείται; Αυτό το κείμενο παρουσιάζει μια έρευνα στα μέλη της Εταιρείας για τον Διαβήτη, που ερευνά τις ανάγκες (και την πρόνοια γι' αυτές) διαφορετικών τμημάτων των μελών της Εταιρείας: προσφάτων ασθενών, ανθρώπων που ζουν με χρόνιο διαβήτη, γονείς παιδιών με διαβήτη, εφήβων, των εξαρτημένων από την ινσουλίνη και αυτών που υπόκεινται απλώς σε δίαιτα. Ποια άλλη βοήθεια διατίθεται πέραν της τεχνικής και ιατρικής;

Helen Roberts

Social Paediatric and
Obstetric Research Unit
1 Lilybank Garden
Glasgow G12 8RZ

Παιδικά ατυχήματα και δημόσια υγεία

Τα παιδικά ατυχήματα είναι η πιο σημαντική αιτία της παιδικής θνησιμότητας και μια σημαντικότερη πηγή παθολογίας του παιδιού στη Σκωτία. Από κοινωνιολογική άποψη τα παιδικά ατυχήματα παρουσιάζουν ένα ιδιαίτερο ενδιαφέρον, καθώς υπάρχουν έντονες διαφοροποιήσεις, ως προς την τάση για ατυχήματα στα παιδιά διαφορετικών κοινωνικών τάξεων και σημαντικές διαφοροποιήσεις ανάμεσα στα φύλα, με τα αγόρια να έχουν περισσότερες πιθανότητες να πάθουν ένα σοβαρό ατύχημα απ' ό,τι τα κορίτσια. Αυτό το κείμενο περιγράφει ένα πρόγραμμα στη Γλασκώβη, όπου μια ομάδα προστασίας από τα ατυχήματα, που ελέγχεται από την κοινότητα, εργάζεται παράλληλα προς μια κοινωνιολογική μελέτη του τρόπου, με τον οποίο οι γονείς γενικότερα και οι μητέρες ειδικότερα προφυλάσσουν τα παιδιά τους σ' ένα αρκετά επικίνδυνο περιβάλλον. (Σε αρχικό στάδιο).

Ian Robinson

Centre for the Study of
Health, Sickness and
Disablement
Brunel University
Uxbridge
Middlesex, UBB 3PH

Ειδικές περιπτώσεις: αναλύοντας τις ιατρικές και κοινωνιολογικές ερμηνείες των «ανώμαλων» αντιδράσεων στις χρόνιες ασθένειες

Η υπόθεση ότι η φυσική ασθένεια και η μειονεξία συνδέονται αυτόματα και αναντίρρητα με τον πόνο και τη δυστυχία, βρίσκεται στη βάση ενός μεγάλου μέρους – αν όχι του μεγαλύτερου – της ιατρικής και κοι-

ωνιολογικής βιβλιογραφίας. Αυτή η άποψη αντανακλάται στην ορολογία – ο πάσχων – καθώς επίσης και στο περιεχόμενο των ερευνών. Καταστάσεις που δεν ταιριάζουν σ' αυτό το μοντέλο χαρακτηρίζονται ιατρικά ή κοινωνιολογικά «ανώμαλες», ή συνδέονται με ανθρώπους που χαρακτηρίζονται «ιδιαίτερες περιπτώσεις». Αυτό το κείμενο υποστηρίζει τη φυσιολογικότητα της «ανώμαλίας» αυτής και την καθόλου ιδιαίτερη φύση των «ιδιαίτερων περιπτώσεων» με ερμηνευτικά σχόλια, πάνω σε συγκεκριμένα εμπειρικά ευρήματα καθώς επίσης και πάνω στην πρόσφατη βιβλιογραφία. Έτσι, αμφισβητούμε τις υποθέσεις και την κατεύθυνση πολλών κοινωνιολογικών και ιατρικών ερευνών για τη φύση της ασθένειας και της υγείας.

Anne Rogers and David Pilgrim

Roehampton Institute
Senate House
Roehampton Lane
London SW15

***Το βρετανικό κίνημα των εμπλεκομένων
στο πρόβλημα της ψυχικής υγείας (MHUM*)***

Αυτό το κείμενο θα παρουσιάσει ένα μέρος μιας έρευνας για το Βρετανικό MHUM στα έτη 1988 και 1989. Εκθέσεις μελών του κινήματος συλλέχθηκαν και θα συζητηθούν τα κεντρικά τους θέματα. Ειδικότερα θα εξεταστεί η ιδεολογία του κινήματος παράλληλα με τη σχέση μεταξύ των μελών του κινήματος, επαγγελματιών της ψυχικής υγείας και συγγενών των ασθενών. Επίσης θα εξερευνηθεί η σχέση ανάμεσα στο M.H.U.M. και τις θεσμοθετημένες και εθελοντικές υπηρεσίες. Το κίνημα θα θεωρηθεί σε σχέση με την κοινωνιολογία των νέων κοινωνικών κινήματων. Η συλλογή στοιχείων έχει ολοκληρωθεί, αλλά οι συγγραφείς συνεχίζουν να εργάζονται σ' ένα ευρύτερο πρόγραμμα πάνω στις προοπτικές του ασθενή στην ψυχιατρική.

* σ.τ.μ. «Mental Health Users Movement».

**Arra Sadiw and
Steve Fenton**

Sociology Department
University of Bristol
12 Woodland Road
Bristol B58 1UQ

***Η εμπειρία της «κατάθλιψης»: γυναίκες από τη νότιο
Ασία στο Bristol***

Δεκάξι γυναίκες από τη Νότιο Ασία υποβλήθηκαν σε συνέντευξη κατά τη διάρκεια αρκετών επισκέψεων στο σπίτι (10 ώρες για κάθε «περίπτωση»). Όλες αφηγήθηκαν περασμένες ή πρόσφατες εμπειρίες, οι οποίες από την Αγγλική ορολογία θα είχαν περιγραφεί ως «κατάθλιψη». Βασι-

σμένοι σ' αυτή την έρευνα, παρουσιάζουμε μια άποψη για: α) πως οι γυναίκες περιγράφουν την «κατάθλιψη», β) πότε αντιμετωπίζουν τον εαυτό τους σαν «ασθενή», γ) πώς θα έπρεπε να βοηθηθούν και δ) κάποια από τα κοινά χαρακτηριστικά των βιογραφικών τους.

**Sue Scott and
Rachel Thomson**

WRAP,
Department of Sociology
University of Manchester
Manchester M13 9PL

**Μια συμβουλή από την «κυρία τάμπαξ» δεν αρκεί:
πως οι νέες γυναίκες μαθαίνουν για το σεξ**

Αυτό το κείμενο βασίζεται στη δουλειά του «Προγράμματος για τους Κινδύνους που αντιμετωπίζουν οι Γυναίκες από το AIDS» (WRAP) και προκύπτει από δεδομένα ερωτηματολογίων που συμπλήρωσαν 500 νέες γυναίκες ανάμεσα στα 16 και 21, και ειδικότερα από εις βάθος συνεντεύξεις με 70 από αυτές.

Επιχειρούμε να ερευνήσουμε, τί συνιστά την σεξουαλική εκπαίδευση και να θέσουμε ορισμένα προβλήματα σχετικά με την τυπική διαδικασία της. Θα παρουσιάσουμε, το πώς κατανόησαν οι ερωτηθείσες γυναίκες την διαδικασία της σεξουαλικής εκπαίδευσης και θα ερευνήσουμε τα διάφορα πεδία μάθησης: οικογένεια, σύντροφοι, σχολείο, πολιτισμικές εικόνες, πρακτική κλπ.

Θα επιχειρήσουμε, τέλος, να κατανοήσουμε τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι νέες γυναίκες στην συγκρότηση ενός «αυτόνομου σεξουαλικού εαυτού» και να διατυπώσουμε απόψεις για τις συνέπειες αυτού του πράγματος στο πλαίσιο του προβλήματος HIV/AIDS.

Neil Small

Dept. of Applied Social
Studies
University of Bradford
Bradford
West Yorks, BD7 1DP

Το AIDS και οι «πρόγονοί» του

Στη βιβλιογραφία – ακαδημαϊκή και εκλαϊκευμένη – συχνά το AIDS παρουσιάζεται σαν ένα μοναδικό ιατρικό και κοινωνικό φαινόμενο. Η βιβλιογραφία που έχει συσσωρευθεί σχετικά με άλλες αρρώστιες στην κοινωνιολογία της ιατρικής δεν έχει χρησιμοποιηθεί αρκετά σε αναφορά προς το AIDS.

Σ' αυτό το κείμενο δύο βασικά θέματα ερευνώνται, το στίγμα και ο φόβος, έτσι όπως μέχρι τώρα σχετίζονται με το AIDS. Τα ίδια θέματα διαπραγματεύονται στη βιβλιογραφία για την επιληψία, τη σκλήρυνση κατά πλάκας και τον καρκίνο.

Πολλοί άνθρωποι που πάσχουν από AIDS προτιμούν να εξηγούν τα συμπτώματά τους σε όλους, εκτός από τους πιο άμεσα ενεχόμενους στην περίθαλψή τους, σαν να επρόκειτο για συμπτώματα λευχαιμίας. Θα διατυπωθούν απόψεις για τη σημασία αυτής της επιλογής.

Claire Snowdon
Helen Statham
Josephine Green
(*Human Reproduction Study Group*)

Childcare and Development
and Group
University of Cambridge
Free School Lane
Cambridge

Προγεννητικές εξετάσεις και στάσεις προς την άμβλωση

Οι εξετάσεις για εμβρυακές ανωμαλίες είναι ένα πολύ μεγάλο μέρος της συνήθους προγεννητικής περίθαλψης και συνεχώς βελτιώνονται. Ένας όλο και αυξανόμενος αριθμός γυναικών θα κατέφευγαν στην άμβλωση στην περίπτωση ενός ανώμαλου εμβρύου, παρόλα αυτά λίγη προσοχή έχει δοθεί, στο πως οι γυναίκες αντιμετωπίζουν την άμβλωση είτε στην περίπτωση εμβρυακών ανωμαλιών είτε γενικότερα. Αυτό το κείμενο θα διατυπώσει απόψεις για ορισμένα από τα ζητήματα που προκύπτουν απ' αυτή την κατάσταση και θα παρουσιάσει μερικά από τα πρώτα ευρήματα μιας μελλοντικής μελέτης, που εξετάζει τις στάσεις των εγκύων γυναικών και τις εμπειρίες τους σε σχέση με τους προγεννητικούς ελέγχους.

Phill Strong

London School of Hygiene
and Tropical Medicine
Keppel Street
London WC 1E 7HT

«Ψυχολογία των επιδημιών: ένα μοντέλο»

Όταν οι συνθήκες είναι κατάλληλες, οι επιδημίες είναι δυνατόν να δημιουργήσουν μια ιατρική εκδοχή του χομπσιανού εφιάλτη – ο πόλεμος όλων εναντίον όλων. Μια μεγάλη έκρηξη κάποιας καινούργιας θανατηφόρου επιδημίας μπορεί, πολύ γρήγορα, να ακολουθηθεί από τις πληγές του φόβου, του πανικού, της καχυποψίας και του στιγματισμού κι από μαζικές εκρήξεις ηθικών διαμαχών, διαμαχών για τις πιθανές λύσεις του προβλήματος και προσηλυτισμού των ατόμων στις πολλές διαφορετικές ιδεολογικές-υποθέσεις που ξεφυτρώνουν. Αυτή η συγκεκριμένη κοινωνική ψυχολογία των ομάδων έχει τη δική της επιδημική μορφή. Μπορεί να ενεργοποιηθεί από άλλες καταστάσεις κρίσης, πίσω απ' αυτές της ασθένειας, και βρίσκεται ριζωμένη στις θεμελιώδεις ιδιότητες της ανθρώπινης αλληλεπίδρασης και του λόγου.

(Μέρος ενός ευρύτερου συνεχιζόμενου προγράμματος εργασίας)

γύρω από τον κοινωνικό και πολιτικό αντίκτυπο του προβλήματος του AIDS στη Μ.Β.).

**Nicki Thorogood and
Lynda Jessop**

The City and Hackney Young
People's Project
St. Leonards Nuttal Street
Kingsland Road
London N1 6LZ

Το σεξ και η νέα δημόσια υγεία

Αυτό το κείμενο τονίζει την απουσία του «σεξ» ως προτεραιότητας στην Εκπαίδευση/Διαφώτιση για την υγεία, εκτός απ' όσο αφορά στην αντιμετώπιση του HIV/AIDS.

Πιστεύουμε, ότι η κυριαρχία μιας ιατρικής προοπτικής για τη Δημόσια Υγεία, έχει εμποδίσει την ευρεία ανάπτυξη πιο αποτελεσματικών εκπαιδευτικών τεχνικών. Η αποτυχία των Υπηρεσιών για τη Δημόσια Υγεία να υιοθετήσουν τέτοιες τεχνικές, πιστεύουμε ότι οφείλεται στις αντιθέσεις, που πιθανόν προκύπτουν ανάμεσα στην ελευθεριακή και πατερναλιστική αντίληψη. Αυτό έχει οδηγήσει στο να συγκεντρωθεί η προσοχή στη χρήση του κοινωνικού μάρκετινγκ, ώστε να αποδίδονται καθαρότερα τα μηνύματα για τη Δημόσια Υγεία, που βρίσκονται εγκλωβισμένα σ' ένα εθνικό πρότυπο. Συμπεραίνουμε ότι η Υγειονομική Εκπαίδευση/Διαφώτιση έχει αποτύχει να κατανοήσει τη συμβολική φύση του «σεξ» ανάμεσα στα άλλα πρότυπα (ασφάλεια, κίνδυνος) και ότι το ορθολογικό παράδειγμα αποκρύπτει τον ίδιο του τον ηθικισμό.

**Julia Twigg and
Karl Atkin**

Social Policy Research
Unit
University of York
Heslington
York YO1 5DD

Η «πρακτική περίθαλψη» και η διαδικασία παροχής υπηρεσιών*

Η έρευνα για την «πρακτική» περίθαλψη περιλαμβάνει 2 διαφορετικά θέματα. Πρώτον, ένα μεγάλο μέρος της βιβλιογραφίας ασχολείται με τις κοινωνικές και ψυχολογικές όψεις της περίθαλψης. Δεύτερον, ένα μικρότερο κομμάτι της εξετάζει την επίδραση των υπηρεσιών. Αυτό το κείμενο, που προκύπτει από το υλικό ενός προγράμματος αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας της τυπικής παροχής υπηρεσιών στην υποστήριξη αυτών, που φροντίζουν ηλικιωμένους και άτομα με μειονεξίες που ζουν στην κοινότητα, ερευνά τη δυνατότητα σύνδεσης αυτών των δύο τύπων περίθαλψης. Εξετάζει τη συναλλαγή, την αποδοχή και την εντύπωση που δίνουν οι υπηρεσίες από την οπτική γωνία αυτού που προσφέρει περίθαλψη και μ' αυτή την έννοια παρουσιάζει κάποιους ενδιαμέ-

σους παράγοντες που δομούν τη διαδικασία λήψης των υπηρεσιών.

Αυτοί περιλαμβάνουν τύπους αντίδρασης στην περίθαλψη, τις στάσεις του περιθαλπόμενου στην παροχή υπηρεσιών, την επίδραση της σχέσης περιθάλλοντος-περιθαλπομένου και τον ρόλο των άλλων στο δίκτυο της «πρακτικής περίθαλψης».

* σ.τ.μ.: «πρακτική περίθαλψη», απόδοση του όρου «informal care», ο οποίος αναφέρεται στην περίθαλψη που παρέχεται από άτομα χωρίς νοσηλευτική εκπαίδευση, τα οποία παρακολουθούν σύντομα ενημερωτικά σεμινάρια και αναλαμβάνουν την περίθαλψη που δεν απαιτεί ειδικές γνώσεις.

Harmanna Van Dalen

Centre for Health
Economics,
University of York
Heslington
York YQ1 5DD

Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της καλής και κακής υγείας

Μια ομάδα ερευνητών του Centre For Health Economics (York) έχουν αναλάβει μία έρευνα στο West Midlands (600 ερωτηθέντες) για να ερευνήσουν, ποιά θεωρούν οι άνθρωποι ως τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της καλής και της κακής υγείας.

Δύο από τους στόχους της μελέτης είναι:

– να ερευνηθεί το κατά πόσον οι νέοι με σοβαρές μειονεξίες και αυτοί που τους φροντίζουν, έχουν, ο καθένας από την σκοπιά του ή από την σκοπιά του ευρύτερου πληθυσμού, διαφορετικές απόψεις για το τι είναι η υγεία.

– να ερευνηθεί κατά πόσον τα ευρήματά μας συμπίπτουν ή έρχονται σε αντίθεση με τη δουλειά που έχει γίνει από άλλους ερευνητές.

Θα διατυπωθούν απόψεις γι' αυτά τα ζητήματα και για τα αποτελέσματα της έρευνας.

E. Van Teijlignen

Dept. of Sociology
University of Aberdeen
Aberdeen AB9 2TY

*Μονοθεματικές ομάδες πίεσης για την προστασία της μητρότητας**

Οι μονοθεματικές ομάδες πίεσης έχουν ορισμένα πλεονεκτήματα σε σχέση με τις μεγάλες ομάδες των καταναλωτών στο πεδίο των υγειονομικών παροχών, καθώς διαθέτουν ένα πιο περιορισμένο πεδίο για να αγωνιστούν και συχνά κάτι για να παλέψουν εναντίον του. Τα ζητήματα σ' αυτή τη μελέτη περιπτώσεων ήταν το κλείσιμο των ιατρικών μονάδων

προστασίας της μητρότητας και η εγκατάλειψη της ιδέας να χτιστεί μια νέα μαιευτική μονάδα.

Αυτό το κείμενο διατυπώνει απόψεις, για το γιατί ειδικά αυτές οι ομάδες πίεσης για την μητρότητα ήταν τόσο επιτυχημένες. Συσχετίζονται ιδέες που αναπτύσσονται γύρω από έννοιες όπως: ειδικός, αγροτικές κοινότητες, σχεδιασμός και οργάνωση των εκστρατειών, λαϊκή δύναμη κ.λ.π. (Εν εξελίξει).

* σ.τ.μ.: «μονοθεματικές ομάδες πίεσης»: απόδοση του όρου «Single Issue Pressure Groups», ο οποίος αναφέρεται σ' εκείνες τις ομάδες πίεσης που συγκροτούνται με βάση ένα συγκεκριμένο μόνο ζήτημα και των οποίων η δράση περιορίζεται στην προσπάθεια επίλυσης αυτού του ζητήματος και μόνο.

Cristina Victor

Dept. of Public Health
St. Mary's Hospital
London W2 1NY

**Περίθαλψη στην κοινότητα για τους ηλικιωμένους:
τι πιστεύουν οι επαγγελματίες της υγείας;**

Η περίθαλψη στην κοινότητα είναι η βασικότερη κυβερνητική πολιτική για την περίθαλψη των ηλικιωμένων και για όσους έχουν ανάγκη μακροχρόνιας φροντίδας. Αυτό το κείμενο παρουσιάζει τα πρώτα αποτελέσματα μιας έρευνας, που εξέτασε τις στάσεις του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού του Parkside Dha για την περίθαλψη των ηλικιωμένων στην κοινότητα.

Δείγματα του νοσοκομειακού προσωπικού υποβλήθησαν σε συνέντευξη για τις απόψεις τους σχετικά με τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της ιδρυματικής και οικιακής περίθαλψης των ηλικιωμένων. Επίσης επιχειρήσαμε να έχουμε τις απόψεις του προσωπικού για το είδος περίθαλψης που θα επιθυμούσαν για τον εαυτό τους, σε περίπτωση που χρειαζόντουσαν φροντίδα σ' ένα πλαίσιο, που περιλαμβάνει μία ποικιλία διαφορετικών δραστηριοτήτων της καθημερινής ζωής. (Εν εξελίξει).

Andrew Watterson

Dept. of Adult Education
University of Southampton
Southampton SO9 5NH

**Μήλα και αχλάδια: οι γιατροί και οι κίνδυνοι.
Μια μελέτη του απαγορευμένου καρπού και της
ιατρικής και επιστημονικής αβεβαιότητας για την
ασφάλεια από τα χημικά γεωργικά φάρμακα
και για την ασφαλή έρευνα**

Μία μελέτη περιπτώσεων που εξετάζει ζητήματα τακτικής σχετικά με τους πιθανούς κινδύνους για την υγεία από το περιβάλλον, καθώς και τις

βάσεις αυτής της τακτικής. Η μελέτη ερευνά ένα πλήθος αλληλοσυγκρουόμενων προσεγγίσεων γιατρών, επιστημόνων και άλλων, για την εκτίμηση του κινδύνου που παρουσιάζουν τα κατάλοιπα των χημικών γεωργικών φαρμάκων στα μήλα και τ' αχλάδια, πώς αυτές οι απόψεις παρουσιάζονται από τα Μ.Μ.Ε. και πώς οι καταναλωτικές ομάδες και άλλοι άνθρωποι εκτιμούν και λαμβάνουν υπόψη τους αυτές τις πληροφορίες.

Η μελέτη αυτή τοποθετείται στο πλαίσιο της Βρετανικής κυβερνητικής τακτικής και πρακτικής για τους «κινδύνους από τις τροφές». Πάντως έχουν, επίσης, ληφθεί υπόψη ευρύτερες διεθνείς αντιμετώπισεις του ζητήματος, που βασίζονται περισσότερο σε διεπιστημονικά μοντέλα εκτίμησης (μέτρησης) του κινδύνου παρά σε στενά ιατρικά ή επιστημονικά τέτοια. (Εν εξελίξει).

**Simon J. Williams and
Michael Calnan**

Centre for Health Services
Studies,
Canterbury, CT2 7NF

***Ο τρόπος ζωής και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της
υγείας: μια μελέτη των σχετικών με την υγεία
πρακτικών στα νοικοκυριά της μεσαίας
και της εργατικής τάξης***

Το κείμενο αυτό παρουσιάζει τα αποτελέσματα μιας μικρής κλίμακας, ερευνητικής, ποιοτικής μελέτης, η οποία συγκρίνει τη σχετική με την υγεία συμπεριφορά (κάπνισμα, άσκηση, διαίτα, κατανάλωση αλκοολούχων) ανδρών και γυναικών σε νοικοκυριά διαφορετικού κοινωνικο-οικονομικού υπόβαθρου. Ειδικότερα οι συγκεκριμένοι αντικειμενικοί στόχοι της μελέτης περιλαμβάνουν εξέταση: 1) του νοήματος της σχετικής με την υγεία συμπεριφοράς και το πώς συνδέεται αυτή με άλλες όψεις της καθημερινής ζωής όπως η εργασία, το εισόδημα και η οικογενειακή ζωή, 2) των αντιλήψεων για την αξία που δίνεται στην σχετική με την συμπεριφορά, σε σχέση με το γνωστό απαιτούμενο κόστος.

Η μελέτη εστιάζει σε παντρεμένα ζευγάρια ή ζευγάρια που συζούν χωρίς γάμο, όπου ο άνδρας είναι μεσήλικας· έτσι παρέχεται η ευκαιρία να ερευνηθεί, πώς το γένος και η τάξη από κοινού, διαμορφώνουν και επηρεάζουν τη σχετική με την υγεία συμπεριφορά στο πλαίσιο της καθημερινής ζωής των ανθρώπων. Επίσης διατυπώνονται απόψεις για την σημασία της υιοθέτησης μιας τέτοιας θεωρητικής προοπτικής, με σκοπό να γίνει πλήρως κατανοητή η περιπλοκότητα αυτής της συμπεριφοράς και τα εμπόδια στην αλλαγή της.

Anne Winz

University of Birmingham
Edgbaston,
Birmingham, B15 2TT

**«Καθυπόταξη ή αυτοδιεύθυνση»; Η εκστρατεία της
Bedford Fenwick για το σωματείο των Νοσοκόμων**

Αυτό το κείμενο αναλύει την εκστρατεία για την δημιουργία σωματείου νοσοκόμων, που ξεκίνησε η Bedford Fenwick στις αρχές του αιώνα. Εξετάζονται οι στόχοι αυτών, που υποστήριζαν την δημιουργία σωματείου και διατυπώνεται η άποψη, ότι η εκστρατεία για την δημιουργία σωματείου νοσοκόμων ήταν ένα «σχέδιο των εργαζομένων γυναικών», που στόχευε να εξασφαλίσει στο νοσηλευτικό προσωπικό αυτονομία και έλεγχο των εισροών και εκροών. Αυτοί οι στόχοι συγκρίνονται με τους στόχους αυτών, που ήταν αντίθετοι προς τη δημιουργία σωματείου και οι οποίοι είχαν επηρεαστεί και υπεραμύνονταν της παράδοσης Nightngale, η οποία είχε εγκαθιδρύσει μια συμβιωτική σχέση ανάμεσα στο εθελοντικό προσωπικό των νοσοκομείων και την μεταρρυθμισμένη νοσηλευτική.

Η εκστρατεία της Bedford Fenwick, που απείλησε να υπονομεύσει αυτή τη συμβίωση και οι οξείες διαφωνίες για το επιθυμητό ή μη ενός συστήματος σωματειακής οργάνωσης του νοσηλευτικού προσωπικού εντάσσονται στο πλαίσιο μιας ανάλυσης των επαγγελματικών στρατηγικών και του φύλου. Δύο επιπλέον ζητήματα εξετάζονται. Πρώτον, ότι η υποστήριξη της σωματειακής οργάνωσης του νοσηλευτικού προσωπικού, υπό την εποπτεία και στήριξη του κράτους, από ένα μέρος του ιατρικού προσωπικού, αποκαλύπτει την περιπλοκότητα των διεπαγγελματικών ανταγωνισμών και συμμαχιών. Δεύτερον, ότι οι πρόσφατες μεταρρυθμίσεις στην νοσηλευτική εκπαίδευση είναι δυνατόν να ειδηθούν ως πραγματοποίηση κάποιων από τους στόχους της Bedford Fenwick.

